

na desnici), da so se dela pričela s popolno odločnostjo in veliko požrtvovalnostjo. (Dobro! Dobro! na desnici.) Poudarjati moram vendar dve točki. Urejevanje podzemeljskega potoka je čudna reč. Znanstveni krogi se zelo zanimajo za preiskovanje podzemeljskih jam. Mnoga prodavanja po društvih dokazujejo, da se znanstveno občinstvo zanima za to stvar. To je važno, in mislim, da je v interesu znanstva opravičeno, ako se za ta namen več žrtvuje.

Z gospodarskega stališča moram opomniti, da je urejevanje podzemeljskih voda dobilo popolnoma drugo lice, ker pod zemljo ni interesentov, ki bi morali doplačevati. Druga točka je, da vsi proračuni za temni podzemeljski x ostanejo vedno x.

V proračunu bo morda 100.000 ali 150.000 gld., in prijetno bi nas iznenadilo, ko bi izhajali s 50.000 gld. Toda prva izkušnja je pokazala, da se mora 500.000 gld. izdati za načrt, ki bi bil morda vreden 100.000 gld.; torej je umevno, da dežela ali interesentje ne morejo toliko žrtvovati.

Stvar pa je velike vrednosti, in ni mi treba dalje o tem govoriti. Končujem s prošnjo, da bi se visoko poljedelsko ministerstvo oziralo na te posebne razmere deželne in na težavni položaj naš z isto blagovoljnostjo, s katero se je doslej, in še z večimi podporami, kakor jih dovoljuje melioracijska postava. (Pohvala na desnici. — Govorniku čestitajo.)

## Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Občni zbor za l. 1887. dne 14. junija t. l. v Ljubljani.

(Dalje.)

Blejska podružnica predlaga: „Glavni odbor naj prosi c. kr. deželne vlade, da blagovoli dati županom navod, kako naj postopajo pri pokončevanju hroščev, ne da bi bilo potrebno prisilno zvrševati dotične deželne postave.“ Predlog utemeljuje zastopnik blejske podružnice g. Žirovnik, kateri ga živo priporoča. Deželni odbornik g. Detela podpira ta nasvet. Deželni odbor je v zadnjem času večkrat sklenil podpore, ki so se delile kot nagrada šolski mladini za pridno pobiranje in uničevanje hroščev. I nadalje bode deželni odbor takim prošnjam prav rad ustrezal. — Ko je še tajnik gospod Pirc podpiral ta predlog, vzprejme se soglasno.

Blejska podružnica predlaga nadalje: „Občni zbor naj sklene, da se priredi prihodnje leto v Bledu živinska razstava“. — Tajnik g. Pirc podpira ta nasvet, naglašajoč, da je bila lansko leto živinska razstava v Metliki letos bode v Logatci, in prav umestno bi bilo tako prekrajinsko razstavo prihodnje leto napraviti na Gorenjskem in to v Bledu. — Predlog se vzprejme.

Podružnica trebanjska nasvetuje: „Občni zbor naj ukrene, da bode 1889. leta živinska razstava v Trebnjem za trebanjski in zatiški okraj“. Gospod dr. Papež podpira ta predlog, ker gojita okraja zatiški in trebanjski najlepšo živino na Dolenjskem. Trebnje je v sredi okraja in ima dobra občila, in ker se bode letos cesta čez Wagenšperk preložila, prignali bodo živino ne samo iz teh dveh, nego tudi iz sosednjih okrajev. Tajnik gosp. Pirc opomni, da je centralni odbor že ukrenil napraviti živinske razstave po krajih, koder jih doslej ni bilo, kakor v Bohinji, v Kranjski gori, letos pa v Ribnici. Centralni odbor bode podpore prosil kranjski deželni zbor in jo bode gotovo tudi za okrajno trebanjsko živinsko razstavo pridobil. — Predlog se vzprejme.

Trebanjska podružnica predlaga: „Občni zbor naj ukrene, naj glavni odbor pri finančnem in pravosodnem ministerstvu izposluje, da bi se prepisi zaradi soglasja katastra z zemljiško knjigo vselej tedaj, kadar je zvršenje tega soglasja le s posestno pravdo mogoče, vršili kolkov in pristojbin prosti“. Predlog podpira z daljšim govorom centralni odbornik g. Lenarčič. Govorniku je dobro znano, koliko treba novcev, da se kataster popolnoma uredi. Drugi in tretji posestnik je že vpisan na posestvu, in še je ostalo vse pri starem. Če gre za velike kupčije, naj že bode, ali kadar le za 20 do 30 gld., potem so troški od 10 do 15 gld. pač preveliki. Torej naj bi bil odpis pri tako malih vsotah kolka in pristojbine prost. Predlog se vzprejme.

Trebanjska podružnica predlaga končno: „Glavni odbor naj ukrene, da bode premiranje konj za okraje Žužemberk, Trebnje, Zatičino in Mokronog odslej v Trebnjem, ker sta Vrhnika in Št. Jernej preoddaljena“. Predlog podpira g. tajnik Pirc in javlja, da se bode izročil konjerejskemu odseku, kateri ga bode gotovo uvažal in zvršil. Predlog se vzprejme.

(Dalje naslednjič.)

## Podučne stvari.

### Zemljepisni in narodopisni obrazi.

Nabral Fr. Jaroslav.

82.

#### Mrtvo morje.

(Dalje.)

Jožef Flavij nam pripoveda, da je pometal Vespažijan več jetnikov z zvezanimi rokami na hrbtu v morje, da vidi, kaj bode voda naredila. Da-si jetniki niso znali plavati, in je bilo morje ondi najglobočje, vendar se niso potopili, voda jih je nosila na površini. Kedaj pa kedaj plavajo po mrtvem morju ogromne klade asfalta. Velé, da je asfalt kaplja s skal na vzhodnem obrežju.

Mrtvo morje je pravo ime za to slano vodo. V tej vodi ne žive ribe, niti druga organska bitja, in tudi ne morejo živeti. Preunesli so rib z Jordana v mrtvo morje,

ali takoj so poginile. Tudi na človeka deluje zelo neugodno smrad mrtvega morja in vroča atmosfera. Beduinci pripovedajo, da je hotel Ibrahim paša kultovati obrežje mrtvega morja. Poslal je do 3000 Egipčev na obalo, ali v dveh mescih so pomrli vsi. Tudi okoličani se boje mrtvega morja, kakor je videti. Kedar prihajajo z gora v slano dolino, poteknejo čebulje v nosnice, da bi se jih ne prijela malarija.

Čudno, da Jordan nima vidnega odtoka z mrtvega morja. Kamo se zgublja voda, ki jo izliva vanj? Sleharnega dné je privali do 6,000.000 ton, a površina morja se vendar nič ne vzdigne. Ali voda odteka po podzemeljskem odvodu? Ali izpariva izredna vročina sproti vso množino vode? Pa po zimi vročina ni tako silna, toraj . . . ? In kamo je tekel Jordan, preden je navstalo mrtvo morje? Večina novejših geologov se strinja v tem, da je pred postankom mrtvega morja se izlivala reka v rudeče morje, in nekateri raziskovalci menijo, da so tudi osledili stari vodotoč, in ta je Arabah. Bodi si tako ali tako, gotovo je to, da nam podaja mrtvo morje tolikih zanimivosti v premišljevanje, kakor nobena druga voda na svetu.

Kjer se ziblje dandanes mrtvo morje, ondi se je širila krasna dolina za časa Abrahamovega. Na južnem koncu tega raja je stalo več mest, najbolj na glasu ste bili Sodoma in Gomora. Ker so se oskrunjali stanovniki z nesramnostjo, udaril jih je Bog, udaril jih je grozno. Ogenj in žveplo sta pokončala nemarna mesta, ljudi, živali, in lepo deželo.

Raziskovanja in odkritja Lynchova so do dobrega potrdila podatke sv. pisma, in to do najmanjih podrobnosti. Učeni in resnicoljubivi Amerikanec Lynch veli to-le: „Kedar smo dospeli na mrtvo morje, bili smo navskrižnega mnjenja. Eden je bil skeptik, a eden je kar očitno govoril in dokazoval, da Mozes ni vedel, kaj je pisal, da je vse to prazna pravljica. Tri tedne trajajoče raziskovanje in vestno razbiranje pa je prepričalo vse od kraja, da pripoveda biblija golo istino“.

Lynch je odločen nasprotnik sleharnemu pretiravanju, ali vendar nam opisuje zelo rezko in črno južno zahodni kos mrtvega morja, kjer ste stali Sodoma in Gomora. Črni glen je tako vroč, da se človeku dozdeva, kakor bi gazil po živem pepelu, in na podplatih se narede mehurji. Res je pa tudi vse ono, kar pripoveda biblija o neužitnih plodovih te okolice.

Mrtvo morje je ogromno zrcalo, v katerem naj gleda grešnik, kako zelo tepe Bog nesramne pregrehe. „Toraj otrok Adamov, varuj se nečistosti“, veli slovenski božjepótnik v svojem spisu: „Tri mesce na Jutrovem“.

## Nasledki „šnopsa“.

(Dalje.)

Ko o vsem tem p. n. domača dušna pastirja zvesta, zjokala sta se bridko. Svarila sta pri vsaki priliki za-

slepljena očeta in mater; prosila ju za pet krvavih ran Kristusovih ter ju rotila pri zveličanji njihovih duš, da naj to pregrešno povodenj zaježita in se svojo hčerko vred na pot pokore podasta; a vse bilo je zaman, vse ostalo je brez vspeha; greh kopičil se je na greh. K večjemu se je po šnopsu za vse dobro popolno vničena mati na vsako tako opominjevanje zaničljivo odrezala: „E, kaj to koga briga! Potem morali bi pa vsi trije poginiti; kako bi pa brez tega več dalje živeti mogli?“ Vse prav po trdovratni šnopsarski navadi. Ostala sta nepoboljšana in trdovratna toliko časa, da je slednjič pravična roka božja v mes posegla.

Uboga, popreje kaj živahna in vesela Podlipujekova Mina, ko se je bila v Plahtačeve spletke za vselej ujela, postala je klaverna in otožna; nobena reč je več veselila ni, vest jo je noč in dan hudo pekla in preganjala. Vsakemu poštenemu človeku se je izogibala; vsaka druga družba, izuzemši Plahtačeva, bila jej je zoprna in neljuba. Kadar bila je sama, zatopila se je v britke misli na svoj žalostni položaj, ter se tužno razjokala. Delala je pogostoma sklepe, grešne zveze razdreti, a ko je bila zopet s Plahtačem, pozabila je zopet na vse svoje dobre sklepe in bila je iznova stara nepoboljšljiva reva. Ko je vč si na polji kaj delala in je z kako sosedinjo svojo v dotiko prišla, pričela jej je po navadi vsa obupana tožiti: „Jaz sem zgubljena, pogubljena bodem. Ta prokleti Plahtač mi je vkradel mir in pokoj srca mojega za vselej; za-me ni rešenja več!“ Preje kaj pridna delavka, se zapeljana skoraj za nobeno delo več s pridoma brigala ni.

Tavala je okolu vsa zbegana in obupana toliko časa, da je slednjič po duhu in truplu popolno opešana, nevarna in za smrt zbolela. Bolezen nastopila je nekega večera po „Ave Mariji“. Oče in mati njena bila sta ravno ob tem času od šnopsa vsa trda in neobčutna. Reva jih je klicala na pomoč, slišala sta jo sicer, a govoriti in kreniti se, bilo jima ni mogoče, ker bil jima je prokleti „šnops“ dar govora popolno zaprl, a gibnice jima pa tako skupaj skrčil in stisnil, da sta, kot dva čoka, ležala nepremično vsak na svojem mestu, kot priklenjena in zvezana.

(Dalje prihodnjič.)

## Trgovinska in obrtna zbornica.

IV. Gospod zbornični svetnik Anton Klein poroča o uprašanju c. kr. deželnega sodišča, ali je trgovina lesnega trgovca v Zadvoru, katero je zdaj prenesel v Godovič. tolika in taka, da je lesnega trgovca v zmislu članov 4. in 10. trgovinskega zakonika zmatrati za trgovca in da ga je po takem upisati v trgovinski upisnik. Po ovedbah zbornice pripisana je rečenemu trgovcu v davčni občini Dobrunje dobitkovina v znesku 16 gld. 80 kr., ali potem zopet odpisana od I. tečaja 1888. leta. Trgovina ni bila tolika, da bi zanj mogla veljati dolo-